

BESLUT
2015-09-07

Klagande

NN

Det överklagade beslutet

Centrala studiestödsnämndens
(CSN) beslut den 13 juni 2015

Saken

Nedre åldersgräns, utbildning

Nämndens beslut

Nämnden avslår överklagandet.

Nämndens beslut får enligt 6 kap. 11 § studiestödslagen inte överklagas.

Ärendet

NN ansökte om studiemedel för en språkkurs i engelska vid EF International School of English i New York, USA, under tiden den 14 september 2015 – 12 februari 2016.

CSN avslog ansökan med hänvisning till att NN inte kan få studiemedel för en gymnasial utbildning före vecka 27 det år då han fyller 20 år.

NN överklagade beslutet och anförde i huvudsak följande. Det har inte givits en tydlig motivering till beslutet då det inte framgår på vilka grunder CSN har fattat beslutet och någon egentlig bedömning av utbildningen synes inte ha gjorts. Beslutet om avslag verkar ha fattats t.ex. utan att beakta det faktiska kursinnehållet. Vad gäller förkunskapskrav har han fullgjort gymnasiet. Inför kursstart utvärderas hans förkunskaper för antagning samt placering på rätt nivå, vilket i hans fall är avancerad nivå som ett resultat av att han tillgodogjort sig gymnasiekompetens inom språket. Enligt EF krävs också gymnasiebehörighet samt godkända betyg i engelska för att klara kursinnehållet. Utbildningen är ett intensivprogram i språk vars nivå, även sett till längd, svårigen kan jämföras med nivån på en gymnasial utbildning. Det faktiska kursinnehållet baseras på en utbildningsmetod framtagen i samarbete med forskningsenheten på University of Cambridge Institution för teoretisk och tillämpad lingvistik. Vad gäller resultat i form av behörighet och examina leder utbildningen till möjlighet att erhålla officiell examina (t.ex. Cambridge Advanced Exam.) Examina är i sin tur ofta ett minikrav för att komma in på universitetet, vilket normalt inte erbjuds i svensk gymnasieskola. Hans utbildning innefattar även en inlärningsgaranti där han förväntas höja sin kunskapsnivå var sjätte vecka. Sammantaget är det hans uppfattning att den valda utbildningen är jämförbar eller till och med på högre nivå än

t.ex. språkstudier på universitetsnivå i Sverige, vilket även framgår av de intyg och dokument som biläggs överklagandet. Slutligen vill han lyfta fram hur orimligt det är att han genom beslutet behöver vänta ett helt år med att påbörja utbildningen. Han har inte någon alternativ sysselsättning eller andra studier planerade för kommande terminer. – Till överklagandet har NN bifogat bl.a. en utbildningsmetodik EF Efekta General English Curriculum and Syllabus 4th Edition och en bilaga med kommentarer från EF gällande klassificering av den aktuella utbildningen.

CSN överlämnade ärendet och inkom därefter, på nämndens begäran, med ett yttrande, i vilket CSN anförde bl.a. följande.

CSN konstaterar att myndigheten endast delvis har redovisat skälen för beslutet. CSN har visserligen redovisat att grunden för beslutet var att NN inte kunde få studiemedel för en gymnasial utbildning före vecka 27 det år han fyller 20 år. CSN har däremot inte klart redovisat att den utbildning som NN sökt studiemedel för bedömts vara gymnasial, eller de omständigheter och den bestämmelse som legat till grund för denna bedömning. EF International School of English, language course, intensive, är en utbildning som omfattar olika nivåer, från nybörjare till avancerad nivå. Den kurs NN är antagen till varar i 20 veckor. I Sverige erbjuder Komvux utbildning i engelska på gymnasial nivå. Antagningskrav för kursen Engelska 5 vid Komvux är generellt grundskolekompetens eller motsvarande, kursen Engelska 6 bygger på Engelska 5 och kursen Engelska 7 bygger på Engelska 6. Kurserna omfattar 100 poäng vardera. Det finns även möjlighet att läsa engelska på gymnasial nivå på folkhögskola, se t.ex. Stiftelsen Braheskolan – Visingsö Folkhögskola (Braheskolan). Utbildningen på Braheskolan är ettårig och för antagning krävs inga förkunskaper. På eftergymnasial nivå ges kurser i engelska vid universitet och högskolor i Sverige, från grundkurser till avancerad nivå. Förkunskapskravet för grundkurs i engelska är grundläggande behörighet samt Engelska B eller Engelska 6.

I proposition 2012/13:152, Studiemedel i en globaliserad värld, anför följande. *En utländsk utbildning ska i studiestödssammanhang anses vara på samma nivå som en motsvarande eller jämförbar svensk utbildning. Språkstudier utgör enligt gällande rätt en särart i studiemedelshänseende, eftersom de ses som eftergymnasiala trots att de inte alltid håller en eftergymnasial nivå. För rätt till studiemedel för dessa studier krävs enligt huvudregeln gymnasiekompetens. En följd av detta kan vara att kursen t.ex. inte kan tillgodoräknas i en svensk högskoleexamen, även om den studerande har förbrukat veckor med studiemedel på eftergymnasial nivå. Regeringen anser, i likhet med vad utredningen föreslår, att språkkurser i stället bör bedömas utifrån sitt innehåll vid avgörandet av om de ligger på gymnasial eller eftergymnasial nivå.*

Förkunskapskrav

EF International School of English saknar formella förkunskapskrav. Enligt kursförmedlaren krävs godkända gymnasiebetyg, samt ett utfört språktest med resultat på minst B-nivå för deltagande i kursen vid EF International School. Enligt den kursbeskrivning som NN bifogat sitt överklagande (EF Efekta

General English Curriculum and Syllabus 4th Edition) krävs följande färdigheter för B1 nivå enligt CEFR (Common European Framework of Reference for Languages). "Can understand the main points of clear standard input on familiar matters regularly encountered in work, school, leisure, etc. Can deal with most situations likely to arise whilst travelling in an area where the language is spoken. Can produce simple connected text on topics which are familiar or of personal interest. Can describe experiences and events, dreams, hopes and ambitions and briefly give reasons and explanations for opinions and plans." Enligt läroplan för grundskolan ska elever ha uppnått vissa kunskaper för att erhålla godkänt betyg i engelska i årskurs nio, dvs. generell grundskolekompetens. För att erhålla godkänt betyg i Engelska 6, vilket är förkunskapskrav för att bli antagen till universitetens grundkurser i engelska (1 – 30 hp), ska eleven ha uppnått vissa kunskapsmål, exempelvis ska eleven kunna förstå det huvudsakliga innehållet och tydligt uppfatta detaljer i talad engelska i snabbt tempo och i skreven engelska i olika genrer och i mer formella sammanhang. För antagning till EF International School of English ställs, såvitt framgår av hemsidan, inga krav på förkunskaper. Att kursförmedlaren uppger att det krävs godkända gymnasiebetyg osv. för att delta i och kunna tillgodogöra sig den kurs som NN antagits till kan inte jämföras med att ställa upp krav på vissa förkunskaper för att överhuvudtaget antas till en utbildning. Utöver detta kan anföras att B-nivån vid EF International School of English inte motsvarar Skolverkets kunskapskrav för erhållande av godkänt betyg i Engelska 6. Kraven torde snarare kunna jämföras med vad som krävs för godkänt betyg i grundskolans årskurs nio.

Utbildningens längd

Den aktuella utbildningen vid EF International School of English varar i 20 veckor med sammanlagt 704 lektionstimmar à 40 minuter. Kurserna Engelska 5 – Engelska 7 omfattar 100 poäng vardera. Grundkurs i engelska vid universitet omfattar 30 högskolepoäng och pågår i 20 veckor. Kurs i engelska vid Braheskolan pågår i ett år.

Kursplaner och innehåll

I det centrala innehållet för läroplanen för Engelska 7 vid Komvux ingår bland annat kommunikation inom teoretiska och komplexa ämnesområden, samhällsfrågor, samt kulturella etiska och existentiella frågor i olika sammanhang, reception av talat språk med social och dialektal färgning och komplexa och formella texter, samt produktion och interaktion muntligen och skriftligen i olika situationer. Vid Braheskolan läser eleverna engelska under halva lektionstiden på höstterminen och studerar sedan engelska på heltid i Brighton på vårterminen. Under studierna utomlands är alla lektioner på engelska och förutom den dominerande språkundervisningen lär eleverna sig språket genom specialkurser, studier av olika aspekter av samhälls- och kulturliv i Storbritannien och diverse projekt. Svenska högskolors kursplaner för grundkurs i engelska fokuserar främst på grammatik och fonetik, skriftlig språkfärdighet inriktad mot akademiskt skrivande, språkvetenskap, språkhistoria och litteraturvetenskap. Kurserna vid universitet och högskolor har forskningsanknytning och ska kunna ligga till grund för vidare akademiska studier. Av det material som CSN har att tillgå beträffande innehållet i kurserna vid EF International School of English framgår att kurserna främst fokuserar på att utveckla färdigheter i att tala, skriva och förstå engelska språket. Innehållet i kursen på den mest avancerade nivån, C2, har en inriktning som främst torde kunna jämföras med kurser vid Komvux.

Behörighet och examina

Engelska vid Komvux ger studerande behörighet att söka till vissa högskolekurser. Braheskolan kan utfärda behörighet upp till Engelska 7, vilket ger behörighet till vissa högskolekurser. Grundkurs i engelska på högskolor i Sverige ges som fristående kurs. Kursen kan normalt ingå i en generell examen på såväl grundnivå som avancerad nivå. Utbildningen vid EF International School of English leder till möjlighet att erhålla en officiell examen i engelska, som exempel anges i överklagandet Cambridge Advanced Exam. Sådan examen kan användas som bevis på förkunskaper vilka i vissa fall krävs för att gå en akademisk utbildning. Kursen ger dock inga akademiska poäng och den kan heller inte tillgodoräknas i en svensk högskoleexamen. Däremot ger den, precis som kurser på Komvux och vid folkhögskola, behörighet att söka in till vissa universitetsutbildningar utomlands.

En utländsk utbildning ska i studiestödssammanhang anses vara på samma nivå som en motsvarande eller jämförbar svensk utbildning. Vid en samlad bedömning anser CSN att den språkkurs som ges vid EF International School of English i studiestödshänseende inte är jämförbar med eftergymnasiala kurser i engelska som ges vid universitet och högskolor i Sverige. Kursen kan inte tillgodoräknas i en svensk högskoleexamen och framförallt när det gäller förkunskapskrav, kursinnehåll samt examina motsvarar språkkursen i huvudsak utbildning vid Komvux eller vid folkhögskola, som återfinns i avdelning A1 i bilagan till studiestödsförordningen. Språkkursen bör således klassificeras som en gymnasial utbildning. CSN anser att överklagandet därmed bör avslås.

NN har fått tillfälle att inkomma med synpunkter med anledning av CSN:s yttrande.

Författningsbestämmelser

Av 3 kap. 2 § studiestödslagen (1999:1395) framgår att studiemedel för studier på gymnasienivå får lämnas tidigast från och med det andra kalenderhalvåret det år då den studerande fyller 20 år, om inte annat följer av bestämmelser som regeringen meddelar.

Enligt 12 kap. 9 § CSNFS 2001:1 ska en utländsk utbildning anses vara på samma nivå som en motsvarande eller jämförbar svensk utbildning.

Nämndens bedömning

Som redovisats ovan har CSN nu lämnat en mycket utförlig redogörelse för vilken bedömning som legat till grund för att den aktuella utbildningen är på gymnasial nivå. Nämnden delar CSN:s uppfattning om att bedömningen av en utbildnings nivå ska göras från utifrån kriterier som förkunskapskrav, utbildningens längd, kursinnehåll och utbildningens resultat i form av behörighet eller examina. Nämnden konstaterar att det sammanfattningsvis inte har framkommit någon omständighet som gör att det finns skäl att göra en annan bedömning än den som CSN har gjort. Utbildningen ska därför, i studiestödshänseende, hänföras till gymnasienivå.

Av 3 kap. 2 § studiestödslagen framgår att NN, på grund av sin ålder, inte kan få studiemedel för studier på gymnasial nivå före det andra kalenderhalvåret då han fyller 20 år. Någon möjlighet att göra undantag från denna bestämmelse finns inte.

Mot bakgrund av det nu anförda är det således inte möjligt att bevilja NN studiemedel för den sökta utbildningen. Överklagandet ska därför avslås.

Hans Göran Åhgren

Christina Sundström

Beslut har fattats av Charlotte Waas, ordförande, Hans Göran Åhgren, direktör, samt ledamöterna, Marie Axelsson, Johan Borre, Hans Eklund, Eva Gullfeldt, Mikael Herjevik och Birgitta Åkerman.

Föredragande: Christina Sundström

Kopia till CSN